

خبرنامه هفتگی

مدیریت تعارض منافع

شماره شصت و ششم - ۱۷ تا ۲۳ مهر ۱۴۰۰

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی
۲۴ مهر ۱۴۰۰

۶۶

بنام خداوند جان و آفریننده

خبرنامه هفتگی مدیریت تعارض منافع

شماره شصت و ششم - ۱۷ تا ۲۳ مهر ۱۴۰۰

مجموعه مطالعه و پایش تعارض منافع در ایران - ۶۶

مرکز توانمندی سازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

۲۴ مهر ۱۴۰۰

فهرست مطالب

- درآمد: آنومی در نظام حکمرانی ۲
- انتصابات وزیر بهداشت در مسیر تعارض منافع پیش می‌رود..... ۶
- حضور توامان در بخش خصوصی و وزارت بهداشت قابل قبول نیست..... ۶
- ۲۵ عضو هیات‌مدیره ارکان بورس، فعالیت بورسی خصوصی دارند..... ۷
- سوزن «تعارض منافع» به خود نمایندگان..... ۷
- صاحب منصبان حکومتی صاحب امتیاز ۲۲۱ داروخانه..... ۸
- سه‌م خواهی از تمرکز منابع با شعار تعارض منافع..... ۸
- درهم‌تنیدگی کامل نظام سلامت کشور با تعارض منافع..... ۹
- حذف جایگزینی آزمون وکالت با سابقه قضاوت و نمایندگی مجلس؟..... ۹
- شورای صنفی کارمندان دانشگاه تهران خواستار توجه به تعارض منافع..... ۱۰
- عدم مدیریت تعارض منافع باعث فرصت‌سوزی در خرید واکسن شد..... ۱۰
- سازمان غذا و دارو دربخشنامه ضوابط عرضه متادون تعارض منافع دارد..... ۱۰
- هوشمندی در مقررات‌گذاری راهی برای حذف تعارض منافع..... ۱۱
- تعارض منافع باعث افزایش فاصله طبقاتی در جامعه شده است..... ۱۱
- بازگشت طرح مدیریت تعارض منافع به دستور کار مجلس؟..... ۱۲
- مجلس یازدهم به دنبال شفافیت اموال و مدیریت تعارض منافع..... ۱۲
- محتوای چند رسانه‌ای تعارض منافع..... ۱۳
- تحلیل فضای مجازی: تعارض منافع؛ بهانه یا واقعیت سیاست‌گذاری..... ۱۴

درآمد: آنومی در نظام حکمرانی

در باره طرح جدید «ارتقاء سلامت اداری و پیشگیری از تعارض منافع»

سمانه سهرابی

برای چندمین بار پیاپی در سال‌های اخیر حول مسئله تعارض منافع، متن جدیدی با عنوان «طرح ارتقاء سلامت اداری و پیشگیری از تعارض منافع» در تاریخ ۲۴ شهریور سال جاری در مجلس شورای اسلامی اعلام وصول شد.

پیش از این در دو نوبت طرح‌های مشابهی با عنوان «طرح مدیریت تعارض منافع» در تاریخ ۲۰ اسفند ۱۳۹۷ و ۳ تیر ۱۳۹۹ و لایحه با موضوع مشابهی که توسط دولت دوازدهم تنظیم شده بود در تاریخ ۴ آذر ۱۳۹۸ و ۲۱ تیر ۱۳۹۹ به مجلس‌های دهم و یازدهم ارسال شده بود که هیچ‌کدام اعلام وصول نشد. به علاوه دولت قبلی لوایح «شفافیت» و «مقابله با فساد و ارتقای سلامت نظام اداری مالی» را به ترتیب در تاریخ ۱ تیر ۱۳۹۸ و ۱۳ آذر ۱۳۹۸ نیز به مجلس دهم ارسال کرده بود که این دو لایحه نیز هم در مجلس قبلی و هم در مجلس فعلی بلا تکلیف ماندند.

اکنون طرح جدیدی توسط ۴۷ نفر از نمایندگان مجلس برای بررسی در کمیسیون اجتماعی مجلس به هیئت رئیسه تقدیم شده است. طرحی که ملغمه‌ای از تمامی طرح‌ها و لوایح مذکور است. این همه نیز در حالی است که کمیسیون اجتماعی مجلس در حد فاصل آبان تا دی ۱۳۹۹ اقدام به تصویب طرحی کرده بود که کارشناسان متفق‌القول آن را ضعیف و توأم با ایرادهای حقوقی و اجرایی می‌دانستند. این طرح قرار بود حدود یک ماه پیش در صحن علنی مجلس مورد بررسی قرار بگیرد که بدون هیچ توضیح یا اعلام خبر روشنی از دستور کار مجلس خارج شده و اکنون در کمتر از چند هفته از خروج طرح مذکور از دستور کار مجلس، طرح مشابهی با ایرادهایی که شاید بنیادی‌تر هست برای بررسی در کمیسیون اجتماعی مجلس تهیه و در مجلس در مسیر بررسی است.

به این اتفاقات، «ابلاغ اصول حاکم بر نقشه ملی پیشگیری و مقابله با فساد اداری-اقتصادی در دولت سیزدهم» را نیز اضافه باید کرد که به ابتکار دولت سیزدهم انجام گرفته و یکی از بندهای اصلی آن «مدیریت تعارض منافع» است. در این ابلاغیه، معاونت حقوقی رئیس‌جمهور موظف شده است که «با همکاری سازمان اداری و استخدامی در تعامل با مجلس نسبت به ارتقاء اثربخشی طرح مدیریت تعارض منافع اقدام نماید و معاون پارلمانی رئیس‌جمهور موظف است با پیگیری این موضوع برای تسریع تصویب نهایی آن در مجلس شورای اسلامی اقدام نماید.»

به عبارت دیگر در دولت هم حداقل دو نهاد و سازمان متولی بررسی و اقدام در این زمینه شده‌اند. ناظر بیرونی که به این آرایش نگاه می‌کند از خود می‌پرسد در این نظام حکمرانی دقیقاً چه خبر است؟

لوایحی توسط یک دولت با صرف هزینه مردم و بیت‌المال و صدها ساعت کار کارشناسی و رفت و برگشت و اظهارنظر عمومی تدوین شده و بایگانی می‌شود؛ طرح‌هایی مکرراً در دستور کار مجلس قرار گرفته و وقت نمایندگان مجلس ساعت‌ها صرف بررسی آن‌ها می‌شود که از منظر کارشناسان غیراجرایی است. موازی‌کاری، اختلاط، تراکم طرح و

لایحه و قانون، تعارض در تعارض و واژگان مشابه، همان چیزهایی است که در ذهن هر ناظر بیرونی با مشاهده این وضعیت تداعی می‌شود.

آیا درگیر آنومی در نظام حکمرانی هستیم؟

حدود یک و نیم قرن پیش جامعه‌شناس سرشناس امیل دورکیم از پدیده‌ای به نام آنومی که به بی‌هنجاری در زبان فارسی ترجمه شده، یاد کرده بود. وضعیتی که در جوامع در حال گذار رخ داده و سست شدن هنجارها، سنت‌های نظم‌دهنده و شیوه‌های انتظام‌بخش جامعه، جامعه را در وضعیتی از حیرت، سردرگمی و درهم‌ریختگی فرو می‌برد. آیا می‌توانیم از مفهوم آنومی دورکیم برای توصیف آنچه امروز در نظام حکمرانی ایران جریان دارد استفاده کنیم؟

اگر بی‌سرانجامی و موازی‌کاری طرح و لایحه در زمان حضور دولت قبلی را به تعارضات سیاسی جناح‌های کشور نسبت می‌دادیم، اکنون این سطح موازی‌کاری و درهم‌ریختگی نشانه چیست؟ و سوال مهم‌تر اینه از دل این وضعیت آنومیک نظام حکمرانی چه اتفاقی قرار است برای کشور و جامعه بیفتد؟

انتظار عموم ناظران این بود که با شکل‌گیری دولت جدید و رفع رقابت‌های سیاسی جناح‌ها در دولت و مجلس و دیگر اجزای نظام حکمرانی شاهد یکپارچی نسبی، هماهنگی و همگامی میان بخش‌های مختلف باشیم که شاید کشور را از وضعیت کشاکش و رقابت‌های مخرب نجات دهد.

در حالی که چهار لایحه اعلام‌وصول‌نشده مرتبط با موضوع از دولت قبل در مسیر مجلس باقی مانده، یک طرح بلا تکلیف در کمیسیون اجتماعی تصویب شده، دولت جدید درصدد انجام اقدامی جدید در این زمینه است، در مجلس به طور موازی یک طرح مشابه نیز ارائه می‌شود. هر نظام حکمرانی به یک کانون خرد و عقلانیت نیاز دارد که رفتار نظام را رصد کند و از ناهماهنگی، تداخل، رقابت‌های مخرب و موازی‌کاری‌های آن بکاهد. شورای هماهنگی سران قوا، مجمع تشخیص مصلحت نظام یا نهادهای مشابهی که نمایندگانی از هر سه قوه کشور در آن حضور دارند باید همین نقش مجمع عقلا را ایفا کند و اجازه ندهند که نظام حکمرانی وارد چرخه بی‌پایان موازی‌کاری، رقابت و ناهماهنگی شود. سرنوشت روند فعلی نظام حکمرانی آنومی کامل است.

طرح جدید در کجای کار ایستاده است؟

نگاهی به طرح جدید ارائه‌شده، نشان می‌دهد پاره‌ای از ایرادهای کلیدی همان طرح قبلی همچنان در طرح وجود دارد. عدم رعایت آداب قانون‌نویسی، فقدان فصل‌بندی حساب‌شده و نقد و بررسی سنجیده و کار کارشناسی حقوقی مشخصه‌های طرح قبلی بود که در این طرح هم دیده می‌شود. یک خواننده عمومی و غیرمتخصص در امر حقوقی نظیر راقم این سطور نیز درمی‌یابد که این طرح محصول کار عمیق حقوقی نیست و از دل یک بررسی کارشناسی همه‌جانبه و حساب‌شده بیرون نیامده است، بلکه مانند طرح قبلی با شتاب نگاشته شده است.

ارزیابی حقوقی این طرح را به کارشناسان امر واگذار می‌کنیم. فقط خالی از فایده نیست اگر اظهارنظر اداره کل تدوین قوانین که در انتهای طرح منتشر شده به تفصیل آمده، مرور شود: این اداره کل، در ۳۹ بند ایرادهای این طرح را مطرح کرده است. تعداد ایرادهای طرح از تعداد مواد (۳۷ ماده) بیشتر است.

یک نمونه آشکار از شتابزدگی در ارائه طرح، ایراد ۱۳۹م اداره کل تدوین قوانین است: « طرح مذکور مشتمل بر ۳۷ ماده است ولی در صفحه مشخصات طرح ۸ ماده درج شده است.» همین یک مورد را قرینه‌ای بگیریم بر اینکه تا چه میزان طراحان و ارائه‌دهندگان طرح شتاب داشته‌اند که به هر قیمتی طرح را حتی بدون ویرایش و یکدست‌سازی شکل و ظاهر و چک کردن اعداد و مواردی نظیر فوق تهیه و ارائه کنند.

اما مهمترین ایراد اداره کل قوانین که در صدر ایرادهای ۳۹گانه ذکر شده این است که این طرح در تعارض با قانون فعلی ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد مصوب ۱۳۹۰ و موازی با سه طرح و لایحه دیگر است:

«درباره موضوع این طرح قانون معتبر وجود دارد که با عنایت به سیاست‌های تنقیحی مجلس شورای اسلامی مقرر در قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹ مبنی بر جلوگیری از تورم قوانین این طرح باید در قالب اصلاح یا الحاق به قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد مصوب ۱۳۹۰ با اصلاحات و الحاقات بعدی تنظیم شود. در صورتی که طراحان محترم در صدد نسخ قانون یاد شده باشند لازم است طی یک ماده به نسخ این قانون تصریح شود. با توجه به تشابه موضوعی این طرح با "طرح مدیریت تعارض منافع"، "لایحه مدیریت تعارض منافع در انجام وظایف قانونی و ارائه خدمات عمومی" و "لایحه مقابله با فساد و ارتقای سلامت نظام اداری مالی" پیشنهاد می‌شود که مفاد این سه با یکدیگر مورد بررسی قرار گیرند.»

رویکرد PDIA: با سندنویسی و طرح و لایحه به جایی نمی‌رسیم

یکی از مهم‌ترین تاکیدات روش مسئله‌محوری انطباقی تکرارشونده در منظومه توانمندسازی حکومت این است که نوشتن سند و قانون مفصل و جامع و به ویژه متکی بر بهترین سرمشق‌های بین‌المللی، گرهی از مشکلات عمیق یک نظام اداری نمی‌گشاید. نویسندگان کتاب توانمندسازی حکومت (اندروز، پریچت، وولکاک) دو نمونه از این سندنویسی ناکارآمد را ذکر کرده‌اند:

- مالزی در سال ۱۹۷۹ قانون مفصل پیاده‌سازی حسابرسی داخلی با استفاده از استانداردهای بین‌المللی را تصویب کرد، اما ۳۰ سال بعد مشخص شد از ۲۰۲ سازمان فقط ۳۵ سازمان حسابرسی داخلی ایجاد کرده‌اند (توانمندسازی حکومت، ص. ۲۹۳).

- سودان جنوبی در سال ۲۰۱۱ صاحب یک سند ۴۱۳ صفحه‌ای با اهدافی برای نظام حکمرانی نظیر مقابله با فساد و تقویت سامانه‌ها در تمام سطوح دولت شد. اما اجماعی عمومی وجود دارد که این سند مفصل تنها یک رجزخوانی ناممکن بود (توانمندسازی حکومت، ص. ۱۲۳).

بوروکراسی ناکارآمد و کژکارکردی که درگیر انواع اقتدارهای سازمانی موازی، رقابت‌ها، درهم‌ریختگی و شیوه‌های تخصصی نمایش دادن است، توان آن را دارد که هر قانون را حتی اگر جامع‌الاطراف باشد زمین‌گیر کند. اکنون همین سیستم درهم‌ریخته و آنومیک است که ایجاد بستر حقوقی برای مدیریت تعارض منافع و مقابله با فساد را این چنین مختل کرده است. در بطن چنین سیستمی استفاده از بهترین سرمشق‌های بین‌المللی نظیر قانون‌نویسی و طراحی سامانه که طی سالیان اخیر به صورت مد روز درآمده و هر سازمان و نهادی نیز در پی نمایش استفاده از سامانه‌ها هست، عموماً به جایی نمی‌رسد یا اغلب کم‌بازده است. رویکرد PDIA مسیر بدیلی پیش روی ما می‌نهد: واشکافی عمیق و

چندلایه مسئله، بر ساخت مسئله به شیوه ای که جامعه و ذینفعان درگیر آن شود و کسب اقتدار برای حل آن، پیدا کردن انحراف های مثبت در محیط سازمانی ناکارآمد و درهم ریخته در پاسخ به این مسئله، اشاعه و تکثیر انحراف مثبت.

در مورد تعارض منافع نیز به نظر می رسد باید مسئله درون هر سازمان را شناخت و تلاش کرد که آن مسئله واشکافی شده و متناسب با آن مسئله راهکاری بومی و زمینه مند طراحی شود. وجود قانون مادر و مبنای حقوقی و روش های تکنوکراتیک نظیر طراحی سامانه هر چند به کلی بی ارزش نیست، اما تنها بخش کوچکی از راهکار احتمالی حل مسئله است.

اکنون غالب ناظران بیرونی اجماع نظر دارند که تعارض منافع در کشور خود به کانونی برای کشمکش های سیاسی- جناحی و رقابت های نخبگان درون سیستم تبدیل شده است. در چنین شرایطی حفظ این مسئله از گزند شیوه های رایج بی خاصیت کردن و نقض غرض مسائل حکومت و جامعه کار دشواری است. کارشناسان دلسوز و مراکزی که منافی در دامن زدن به این آنومی حکمرانی ندارند، باید آستین همت بالا نگه دارند و از پیگیری دور از هیاهوی این مسئله نومید نگردند.

گزیده اخبار، تحلیل ها و گزارش های هفته گذشته در حوزه تعارض منافع به این شرح است:

 مجلس شورای اسلامی در روزهای یکشنبه، سه شنبه و چهارشنبه هفته جاری جلسه علنی خواهد داشت که مطابق آنچه اعلام شده بررسی طرح مدیریت تعارض منافع نیز در دستور کار هفته جاری مجلس است.

 یحیی ابراهیمی، همایون سامه یح و سید مسعود خاتمی، سه عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس، با اشاره به طرح سوال از وزیر بهداشت، انتصاب شاغلان بخش خصوصی درمان به مناصب مدیریتی در این وزارتخانه را در مسیر تعارض منافع عنوان کردند.

 روزنامه فرهیختگان با ارائه آماری گزارش کرد ۲۵ نفر از افرادی که عضو هیات مدیره ارکان مختلف بورس هستند، همزمان در هیات مدیره ۶۸ شرکت عمدتاً خصوصی نیز حضور دارند که فعالیت ۶۲ شرکت مستقیماً با بازار سرمایه در ارتباط است.

 طبق بررسی دیوان محاسبات کشور، از حدود ۱۳ هزار داروخانه فعال در سراسر کشور، موسس ۸۱۲ داروخانه از کارکنان بخش دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی بوده و موسس ۲۲۱ داروخانه نیز از کارمندان شاغل در پست های حاکمیتی سیاست گذاری، صدور مجوز و نظارت بر امور دارو هستند. همچنین تعداد ۱۷۷ نفر از شاغلان بخش دولتی نیز به عنوان مسئول فنی در سایر داروخانه ها اشتغال دارند.

 نمایندگان مجلس در جریان بررسی ماده ۶ طرح تسهیل صدور برخی مجوزهای کسب و کار با افزودن عبارت «سابقه قضاوت و وکالت مجلس جایگزین آزمون نخواهد بود» به انتهای تبصره ۱ ماده ۶ طرح موافقت کردند.

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی ۲۴ مهر ۱۴۰۰

انتصابات وزیر بهداشت در مسیر تعارض منافع پیش می‌رود

یحیی ابراهیمی (عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس) - ۱۸ مهر ۱۴۰۰
 ◀ تعارض منافع در حوزه سلامت و درمان

آقای وزیر بهداشت در جلسه کمیسیون در ابتدا و قبل از رای اعتماد قسم خورد و قول داد که دوری از تعارض منافع را جدی بگیرد اما متأسفانه این اتفاق نیفتاد. در حال حاضر حتی در استان لرستان هم فردی بازنشسته شده و ۳۵ سال تمام کار کرده اما با سفارش وزیر بهداشت وی را نگه داشتند، اگر قرار است این طور باشد که پس بقیه را هم نگه دارید! اینطور که نمی‌شود! نمی‌شود که فردی وزیر باشد اما زیر همه چیز بزند و خلاف قانون عمل کند. کمیسیون و مردم می‌پذیرند که وزیر به مردم دروغ بگوید. انتصابات وزیر بهداشت به صورت کلی در مسیر تعارض منافع پیش می‌رود و این چیزی است که اعتراض اعضای کمیسیون بهداشت و درمان را به دنبال داشته است و حتی سایر نمایندگان مجلس به غیر از کمیسیون بهداشت هم معترض هستند. مطمئن باشید اگر این رویه ادامه پیدا کند نخستین استیضاح را از وی کلید خواهیم زد، همان طور که اولین سوال از وزیر را هم از ایشان کلید زدیم.

هر انتصابی که باعث ایجاد تعارض منافع باشد منجر به تخلف و فساد می‌شود

همایون سامه یح (عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی): آنچه که آقای وزیر قبل از اینکه رای اعتماد بگیرد صحبت شد و قولی که به نمایندگان داد، مبنی بر این بود که تمام معاونان ایشان نباید کلینیک مرکز خصوصی و کار خصوصی داشته باشند و تمام وقت در اختیار وزارتخانه باشند؛ حال تعدادی از معاونتها را انتخاب کرده است که این مشخصات را ندارند لذا کمیسیون روی این موضوع حساس شده است. قرار است این موضوع امروز با طرح سوال از وزیر در کمیسیون بهداشت و درمان مجلس مورد بررسی اعضا، قرار گیرد. نمایندگان از این موضوع شاکی هستند و نسبت به آن نقد دارند چرا که به هر حال هر انتصابی که باعث ایجاد تعارض منافع باشد و در نهایت منجر به تخلف و فساد می‌شود. در حال حاضر فضای کمیسیون این است.

[خبرگزاری فارس](#)

حضور توامان در بخش خصوصی و وزارت بهداشت قابل قبول نیست

سید مسعود خاتمی (عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس) - ۱۹ مهر ۱۴۰۰
 ◀ تعارض منافع در حوزه سلامت و درمان

سوالات و ابهاماتی پیرامون برخی انتصابات و فعالیت آن‌ها در بخش خصوصی و جود دارد که به شکل کامل بسترساز تعارض میان منافع مردم و بخش‌های خصوصی و شخصی را شامل می‌شود که یقیناً باید از این موضوع پیشگیری کرد. باید در این خصوص صحبت‌های دکتر عین‌الهی وزیر بهداشت را نیز شنید. اگر حضور این افراد در وزارت بهداشت با خروج آن‌ها از کسب و کار شخصی و فعالیت آن‌ها در بخش خصوصی همراه باشد مانعی بر سر راه حضور این افراد نیست. اما حتی یک ساعت حضور توامان در بخش خصوصی و وزارت بهداشت اساساً قابل قبول نیست و این مهم با روح قانون در تعارض است.

[افکار نیوز](#)

۲۵ عضو هیات مدیره ارکان بورس، فعالیت بورسی خصوصی دارند

روزنامه فرهیختگان - ۱۹ مهر ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در بازار سرمایه

در «قوانین و مقررات اصول بازار سرمایه» به صورت مستقیم و غیرمستقیم تلاش‌هایی برای مدیریت تضاد منافع در بازار بورس شده است. خلاصه این موارد می‌گوید اعضای هیات مدیره ارکان مختلف بورس و افراد تحت تکلف آنها نباید کد بورسی داشته باشند و اعضای هیات مدیره «سازمان بورس و اوراق بهادار» حق عضویت همزمان در نهادها و شرکت‌های غیر را ندارند. در این قوانین در مورد اشتغال همزمان اعضای شورای عالی بورس، بورس انرژی، فرابورس، بورس کالا و... چیزی گفته نشده و همین خلأهای قانونی باعث شده تا در بررسی خود به این نتیجه برسیم که؛ ۲۵ نفر از افرادی که عضو هیات مدیره ارکان مختلف بورس هستند، همزمان در هیات مدیره ۶۸ شرکت عمدتاً خصوصی نیز حضور دارند که فعالیت ۶۲ شرکت مستقیماً با بازار سرمایه در ارتباط است.

با وجود این در اغلب کشورها در راستای مدیریت تعارض منافع، قانونی به همین عنوان تصویب شده و اجرا می‌شود، با این حال در کشور ما لایحه تعارض منافع در چندین نوبت تهیه شده و طی سال‌های مختلف در راهروهای دولت و مجلس به جای توجه، تنها خاک خورده است. هر چند تصویب این لایحه اتفاق مبارکی خواهد بود اما با بیش از سه دهه فعالیت بازار سرمایه، شاید کمی دیر باشد.

حسین خزلی از فعالان قدیمی بازار سرمایه در این مورد توضیح داد: «حضور همزمان مدیران عالی‌رتبه ارکان بورس در شرکت‌های دیگر موضوعی است که نه فقط در سطح مدیران بورس‌ها بلکه در شورای عالی بورس نیز وجود دارد. این آسیب تنها با اطلاع‌رسانی و شفافیت بیشتر حل خواهد شد. در سال‌های اخیر حتی یک صورت جلسه از ارکان بورس بیرون نیامده و ما نمی‌دانیم در جلسات چه مواردی طرح می‌شود اما اعضا که خود صاحب شرکت‌های مالی هستند به خوبی می‌دانند. حالا که سرمایه ۴۰ تا ۵۰ میلیون نفر در بورس درگیر شده، لایحه رسیدگی به تعارض منافع یا حداقل افشای منافع متضاد، موضوع جدی است که باید در دستور کار قرار گیرد.»

📌 روزنامه فرهیختگان

سوزن «تعارض منافع» به خود نمایندگان

سیاوش هوشیار (خبرنگار پایگاه خبری اختبار) - ۲۰ مهر ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در مجلس

«تعارض منافع» در حالی تبدیل به ترجیح بند سخنان نمایندگان مجلس شورای اسلامی شده است که بخشی از خود نمایندگان مجلس شورای اسلامی مشمول امتیاز غیر منصفانه بند ج ماده ۸ لایحه استقلال هستند: «نمایندگان مجلس شورای اسلامی با گذراندن یک دوره کامل نمایندگی که دارای لیسانس قضائی یا گواهی پایان تحصیلات سطوح عالی از حوزه علمیه قم و ۵ سال سابقه کار قضائی در محاکم باشند.»

در وضعیت فعلی که موضوع تسهیل ورود فارغ التحصیلان جوان رشته حقوق به حرفه وکالت مطرح است، نمایندگان مجلس شورای اسلامی می‌توانند برای اثبات قصد جدی شان در این زمینه و همین طور نفی تاثیر تعارض منافع در تصمیمات مجلس شورای اسلامی، در همین مرحله در قالب یک تبصره الحاقی به ماده شش طرح تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار، ماده ۸ لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری را نسخ کنند.

📌 پایگاه خبری اختبار

صاحب منصبان حکومتی صاحب امتیاز ۲۲۱ داروخانه

دیوان محاسبات کشور - ۲۰ مهر ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در حوزه سلامت و درمان

طبق بررسی‌های دیوان محاسبات کشور، از وضعیت تعارض منافع در صدور مجوزها، در موارد متعددی اشخاص موثر در صدور مجوزها و شاغل در پست‌های حاکمیتی از رانت و منافع ویژه برخوردار شده‌اند. برای نمونه در بررسی‌های انجام‌شده از داروخانه‌های سراسر کشور ملاحظه شد که از حدود ۱۳ هزار داروخانه فعال در سراسر کشور، موسس ۸۱۲ داروخانه از کارکنان بخش دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی بوده و موسس ۲۲۱ داروخانه نیز از کارمندان شاغل در پست‌های حاکمیتی سیاستگذاری، صدور مجوز و نظارت بر امور دارو هستند. همچنین تعداد ۱۷۷ نفر از شاغلان بخش دولتی نیز به عنوان مسئول فنی در سایر داروخانه‌ها اشتغال دارند که ۶۶ نفر از آنها از پرسنل شاغل در دستگاه‌های حاکمیتی هستند، لذا ضروری است تمهیدات لازم در راستای رفع تعارض منافع در تمامی موارد صدور مجوزها اتخاذ شود.

✉ خبرگزاری ایلنا

سهم خواهی از تمرکز منابع با شعار تعارض منافع

سیدیدالله مناجاتی (عضو سازمان نظام مهندسی ساختمان) - ۲۰ مهر ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در حوزه مسکن و شهرسازی

یک مهندس به خاطر علم و تخصصی که دارد، اهمیت خاصی برای وزارت راه و شهرسازی دارد و به همین دلیل برای وزارت خانه عزیز است، اما شاید منابع و منافع مادی که در اختیار سازمان نظام مهندسی قرار دارد، باعث شده چشم طمع وزارت خانه معطوف به نظام مهندسی شود. منابع مالی مهندسان که به صورت نامشروع در اختیار سازمان نظام مهندسی قرار گرفته و مدیران بی کفایت به اسم حفظ منافع کارفرمایان و در واقع به خاطر منافع شخصی، این منابع را در سازمان حفظ می کنند و باعث انباشت اسمی یک هزار و ۳۵۰ میلیارد تومان در سازمان شده، گویای اجرای سیاست غلط در این زمینه و چشمداشت وزارت راه و شهرسازی به سازمان است.

شخص ثالث میبند که چرا در وزارتخانه بحث شیوه نامه [تعارض منافع] پیش می آید تا شرکت های برنامه و بودجه که بیکار شده اند، بتواند از این نمد کلاهی برای خود دوخته و سهمی به وزارتخانه بدهند. یک شخص ثالث با نگاه بی طرف متوجه می شود وزارت راه و شهرسازی هدف نظام مهندسی را فراموش کرده و فکر می کند که علم مهندس فقط کارکرد با سیستم جیره بندی بوده و فکر می کند باید مسئول از جیره بنده معاف باشد تا جیره بیشتری بر ندارد و بحث تعارض منافع را مصوب می کند و تعجب آور اینکه مدیران سازمان نه تنها این ادبیات را توهین نمی دانند بلکه سعی در حفظ مدیریت خود دارند. تمامی این موارد و بسیاری ناگفته های دیگر اهمیت انتخابات نظام مهندسی را دوچندان می کند. حال از زاویه شخص ثالث به سازمان و وزارتخانه بنگریم، تصمیم بگیریم از این سیستم نجات یابیم، ارزش مهندسی را بازیابیم و بدانیم که رد صلاحیت کاندیداها به چه علت بوده است و در نهایت تحقیق کنیم که این همه تلاش برای تصدی هیئت مدیره برای چیست؟

✉ روزنامه تجارت

درهم‌تنیدگی کامل نظام سلامت کشور با تعارض منافع

داریوش چیوایی (کارشناس حوزه سلامت) - ۲۰ مهر ۱۴۰۰
◀ تعارض منافع در حوزه سلامت و درمان

نظام سلامت کشور با تعارض منافع به طور کامل در یکدیگر تنیده شده اند. تصمیم گیرندگان در حوزه تربیت پزشک به دلیل تعارض منافع مانع این کار می شوند. راهکار اصلی برون رفت از این مشکل اصلاح ساختاری است.
✉ خبرگزاری شبستان

حذف جایگزینی آزمون وکالت با سابقه قضاوت و نمایندگی مجلس؟

خانه ملت - ۲۱ مهر ۱۴۰۰
◀ تعارض منافع در مجلس

نمایندگان در نشست علنی ۲۱ مهرماه مجلس در جریان بررسی ماده ۶ طرح تسهیل صدور برخی مجوزهای کسب و کار با پیشنهاد علیرضا سلیمی نماینده مردم محلات مبنی بر افزودن عبارت «سابقه قضاوت و وکالت مجلس جایگزین آزمون نخواهد بود» به انتهای تبصره ۱ ماده ۶ طرح مذکور با ۱۴۰ رأی موافق، ۴۷ رأی مخالف و ۱۰ رأی ممتنع از مجموع ۲۲۱ نماینده حاضر در صحن موافقت کردند.

علیرضا سلیمی در توضیح پیشنهاد خود عنوان کرد: موافقت با پیشنهاد افزودن عبارت «سابقه قضاوت و وکالت مجلس جایگزین آزمون نخواهد بود» از سوی نمایندگان، اقدامی انقلابی از جانب نمایندگان در جهت مبارزه با تعارض منافع صورت خواهد گرفت. براساس این پیشنهاد سابقه وکالت و نمایندگی مجلس جایگزین آزمون نخواهد شد و اگر این پیشنهاد در قانون گنجانده شود، پیام مثبتی به جامعه مخابره خواهد شد و امید در دل جوانان و وکلا به وجود خواهد آمد.

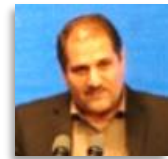
علی خضریان نماینده مردم تهران، ری، شمیرانات، اسلامشهر و پردیس نیز در موافقت با پیشنهاد مذکور گفت: اگر اجازه دهیم یک قاضی که سال ها در یک شعبه قضاوت کرده، کار وکالت را نیز برعهده بگیرد، قطعاً با ارتباطاتی که دارد کار را برای سایر وکلا سخت می کند و این پیشنهاد در جهت مقابله با تعارض منافع و رانت در حوزه وکالت است. این پیشنهاد پیام مثبتی به وکلا خواهد بود و نشان می دهد قضاوت مجلس هم با تعارض منافع در حوزه وکالت مخالف هستند.

محسن زنگنه سخنگوی کمیسیون جهش و رونق تولید و نظارت بر اجرای اصل ۴۴ نیز ضمن موافقت با پیشنهاد مطرح شده، رأی به این پیشنهاد را به معنای ایستادگی مجلس یازدهم در برابر هرگونه رانت و امتیاز در حوزه وکالت برشمرد و تصریح کرد: رأی مثبت مجلس به این پیشنهاد، این پیام را به وکلا می رساند که مجلس با رانت و ویژه خواری در این حوزه مخالف است و مخالفتی با اصل حوزه وکالت ندارد. این پیشنهاد تماماً در جهت رفع تبعیض هاست.

✉ خانه ملت

شورای صنفی کارمندان دانشگاه تهران خواستار توجه به تعارض منافع

علی نوروزی (رئیس مجمع عمومی شورای صنفی کارمندان دانشگاه تهران) - ۲۱ مهر ۱۴۰۰
 ◀ تعارض منافع در حوزه آموزش عالی

در جشن آغاز سال تحصیلی و در حضور ریاست جمهور، وزیر علوم و سایر میهمانان در دانشگاه تهران علی نوروزی رئیس مجمع عمومی شورای صنفی کارمندان این دانشگاه ضمن تاکید بر معیشت و متناسب سازی حقوق کارمندان بر بحث تعارض منافع در آموزش عالی و حذف کارمندان از کمیته‌ها و شوراها از جمله هیئت امناء و تصمیم‌گیری برای کارمندان بدون حضور نماینده کارمندان تاکید کرد.

📧 پایگاه شورای صنفی کارکنان دانشگاه تهران

عدم مدیریت تعارض منافع باعث فرصت‌سوزی در خرید واکسن شد

مصطفی معین (رئیس شورایی عالی نظام پزشکی کشور) - ۲۲ مهر ۱۴۰۰
 ◀ تعارض منافع در حوزه سلامت و درمان

راه اندازی ۷ یا ۸ خط تولید واکسن کرونا با صرف هزینه‌های گزاف صدها میلیون دلاری در نهادهای مختلف و بعضاً غیرمرتبط، رقابت‌های ناسالم تبلیغاتی در بین آنها و احتمالاً داشتن منافع مالی در شرکت‌های دارویی و رعایت نشدن اصل عدم تضاد منافع توسط تعدادی از مسئولان ذیربط، باعث فرصت‌سوزی در خرید واکسن استاندارد با هزینه بسیار کمتر شد. در واقع به جای وارد کردن داروهای بسیار گران، کم‌اثر و پر عارضه‌ای چون رمدسیویر باید واکسن خریداری می‌شد! باید مسئولان ستاد اجرائی فرمان امام و نیز وزارت بهداشت که مجوز مصرف اضطراری واکسن تولیدی آن را صادر کرده، پاسخگوی افکار عمومی و مراجع ذیربط علمی و قانونی باشند.

📧 امتداد

سازمان غذا و دارو در بخشنامه ضوابط عرضه متادون تعارض منافع دارد

علی غلامی (دبیر کانون انجمن‌های صنفی مراکز سرپایی درمان اعتیاد) - ۲۱ مهر ۱۴۰۰
 ◀ تعارض منافع در حوزه سلامت و درمان

دبیر کانون انجمن‌های صنفی مراکز سرپایی درمان اعتیاد در خصوص مصوبه ستاد مبارزه با مواد مخدر مبنی بر توزیع متادون از طریق داروخانه‌ها، از ارسال نامه‌ای به رئیس جمهوری برای توجه به نظرات کمیسیون‌های تخصصی و هیئت رئیسه مجلس، سازمان بهزیستی و مرکز ملی مطالعات اعتیاد و اساتید مربوطه، خبر داد. علی غلامی با اشاره به اینکه سازمان غذا و دارو بعد از همه نظرات کارشناسی و بعد از دستور ریاست جمهوری ضابطه عرضه و توزیع داروهای تحت کنترل را تنظیم و ابلاغ کرد، گفت: کانون نسبت به این ضابطه مخالفت کرد، زیرا بحث تعارض منافع موجود در مسئولین سازمان غذا و دارو آنها را فاقد وجاهت قانونی برای صدور چنین بخشنامه‌ای کرده است. ادعای ما این بود که سازمان و غذا و دارو نهادی نیست که در مورد این موضوع تصمیم‌گیری کند و برحسب ماده ۳۳ قانون، ستاد مبارزه با مواد مخدر باید در این زمینه تصمیم‌گیری کند و ستاد هم تصمیم گرفت و اعلام کرد که طبق روال گذشته طبق قوانین قبلی این موضوع اجرا شود، اما دوباره سازمان غذا و دارو بر خواسته خود تاکید کرده است.

📧 خبرگزاری ایسنا

هوشمندی در مقررات‌گذاری راهی برای حذف تعارض منافع

محمدعلی دهقان دهنوی (رئیس سازمان بورس) - ۲۱ مهر ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در بازار سرمایه

یکی از اقدامات انجام شده درباره حل موضوع تعارض منافع در سازمان بورس، به صندوق‌های سرمایه‌گذاری مربوط است. برای نمونه، ممکن است مدیر یک صندوق سرمایه‌گذاری از معامله کردن زیاد منفعت شخصی کسب کند، در حالی که ممکن است انجام معاملات زیاد برای صاحبان واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق مفید نبوده است. در چنین شرایطی با در نظر گرفتن مقررات، تضاد منافع تنظیم شد و بر همین اساس سازمان بورس به تدوین مقررات پرداخت، به طوری که کارمزدها به نحوی تنظیم شود که مدیر صندوق برای کسب سود بیشتر در یونیت‌های صندوق و عملکرد مناسب، انگیزه کافی داشته باشد. اما موقعیت دیگری که این چند روز به آن پرداخته شده است، حضور مدیران نهادهای مالی در هیات‌مدیره شرکت‌های بورس و فرابورس است. در بررسی این موقعیت باید توجه داشته باشیم که فرایند و عملیات بازار منفک از فعالیت هیات مدیره شرکت‌ها است. کل فرایندی که در ارتباط با بازار است، کاملاً مجزا از فعالیت هیات مدیره شرکت‌ها است. هیات مدیره شرکت‌ها حق و اجازه دسترسی به اطلاعات بازار را هم ندارند. تنها افراد مجاز، اجازه دسترسی به این اطلاعات را دارند.

حضور افراد متخصص در علوم مالی و دارای سابقه کار در این حوزه، در هیات مدیره شرکت‌ها، اقدامی ضروری است، چون این افراد هستند که توان شرکت داری مطلوب را دارند. در واقع، این متخصصان بهترین گزینه برای انجام مدیریت شرکت‌ها هستند تا کمک کنند، شرکت به بهترین شکل مدیریت و اداره شود. بنابراین، برخلاف چیزی که عنوان شده، داشتن سابقه مدیریتی و حضور در هیات مدیره چند شرکت یک نقطه مثبت برای اعضای هیات مدیره بورس‌ها است و نمی‌تواند به عنوان تعارض منافع مطرح شود. در عین حال سازمان بورس نیز لازم است، بر جدا بودن این افراد از عملیات بازار، تاکید و نظارت داشته باشد تا محلی برای ایجاد تعارض منافع نشود.

📌 پایگاه خبری بازار سرمایه ایران

تعارض منافع باعث افزایش فاصله طبقاتی در جامعه شده است

رضا آقا ملایی (امام جمعه شهرستان فهرج) - ۲۳ مهر ۱۴۰۰

◀ کلیات تعارض منافع

تعارض منافع عده‌ای خاص در جامعه باعث ایجاد فاصله طبقاتی شده است. کانون اصلی نابرابری، مسأله‌ی تعارض منافع است یعنی اصناف و گروه‌های اقتصادی وجود دارند که وقتی در موقعیت‌های قانون‌گذاری قرار می‌گیرند به صورت آگاهانه یا ناآگاهانه سیاست‌های قانونی و قوانین و آیین‌نامه‌ها را به سمتی می‌برند که بیشترین منفعت را به گروه‌ها و اصناف ذی‌نفع خودشان هدایت می‌کنند. این تعارض منافع با وظایف باعث شده که، جهت‌گیری‌ها و سیاست‌گذاری‌های اقتصادی، مالی و بانکی به سمت و سوی خاصی بروند که محصول آن فاصله طبقاتی است. تا وقتی که با مسأله تعارض منافع توجه نکنیم و آن را مدیریت و رفع نکنیم دائماً موتور تولید نابرابری کار خواهد کرد و هرچقدر هم که منابع را به سمت نهادهای امدادی و خیریه‌ای ببریم مسأله و بحران به طور کامل حل نخواهد شد.

📌 باشگاه خبرنگاران جوان

بازگشت طرح مدیریت تعارض منافع به دستور کار مجلس؟

خبرگزاری مهر - ۲۴ مهر ۱۴۰۰

◀ طرح و لایحه تعارض منافع

مجلس شورای اسلامی در روزهای یکشنبه، سه شنبه و چهارشنبه هفته جاری جلسه علنی خواهد داشت. طرح‌های شفافیت آرای نمایندگان و مدیریت تعارض منافع در دستور کار هفته جاری مجلس شورای اسلامی قرار دارد. خبرگزاری مهر

مجلس یازدهم به دنبال شفافیت اموال و مدیریت تعارض منافع

خبرگزاری فارس - ۲۴ مهر ۱۴۰۰

◀ تعارض منافع در مجلس

طرح اصلاح و الحاق موادی به قانون نظارت مجلس بر رفتار نمایندگان که در دستور کار هفته جاری مجلس قرار دارد قرار است مواردی از جمله ناکارآمدی ترکیب مرجع نظارت در دو سطح بدوی و تجدید نظر، عدم کارایی ضمانت اجراها، خلأ چگونگی اقدامات صیانتی مجلس برای نمایندگان و عدم جامعیت مصادیق تعارض منافع نمایندگان، نقیصه‌ها و خلأهای قانون مذکور را اصلاح کند.

قوانین مربوط به نظارت بر نمایندگان مجلس در سراسر دنیا به طور معمول بر روش‌های نظارت مالی و غیر مالی با رعایت استقلال عمل و شان نمایندگی مجلس متمرکز هستند؛ اعلام منظم دارایی‌ها، هزینه سفرها، مشاغل خارج از پارلمان و همچنین شفافیت منافع اقتصادی در دسته نظارت‌های مالی قرار دارند و تعیین قواعد رفتاری برای نمایندگان و بررسی شکایت‌های مردمی از نقض این قواعد و نظارت بر نوع تعامل نمایندگان با گروه‌های نفوذ و لابی‌ها در دسته نظارت‌های غیر مالی است و در مجموع جلوگیری از بروز تعارض منافع میان نفع شخصی و گروهی نمایندگان با منافع عمومی نقطه اشتراک این قواعد در جهان است.

قانون نظارت بر رفتار نمایندگان مجلس که از سال ۹۱ تدوین شده بود، در جریان اجرا نه تنها به اهداف خود نرسید بلکه حتی در برخی موارد به ضد آن تبدیل شده و بر گسترش مصونیت نمایندگان در عمل دامن می‌زد و در آن خبری از کدهای رفتاری به عنوان مرجعی برای مقایسه رفتار درست با رفتار اعمالی نبود و ضعف‌هایی همچون وجود تعارض منافع، عدم اطلاع‌رسانی مناسب در خصوص نتایج رسیدگی به شکایات و تخلفات را داشت.

با تصویب ماده ۷ طرح جدید در کمیسیون آیین نامه یک ماده به قانون الحاق و ترتیب و توالی مواد قانون اصلاح می‌شود که مطابق آن بسیاری از فعالیت‌های تجاری و صنفی در دوره نمایندگی ممنوع می‌شود.

 خبرگزاری فارس

محتوای چند رسانه‌ای تعارض منافع

در هفته گذشته، دو برنامه تصویری مرتبط با تعارض منافع در فضای مجازی بازنشر شد:

- **تعارض منافع در نظام سلامت** / حسین بوذرجمهری در گفت و گو با اخبار ساعت ۱۴ شبکه یک / بولتن نیوز / ۲۲ مهر ۱۴۰۰
امروزه از تعارض منافع به عنوان یکی از ریشه های فساد و سوء مدیریت یاد می شود . در این گفتگو با میز اقتصادی اخبار ساعت ۱۴ در تاریخ ۲۱ مهر ۱۴۰۰، در فرصت اندک ۴ دقیقه ای که در اختیار بنده بود تلاش کردم اهمیت مسئله ی تعارض منافع در نظام سلامت را نشان دهم.
- **راه جلوگیری از فساد و رانت اقتصادی، شفافیت است** / محمدرضا ابراهیمی، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس / داریوش چیاویی، کارشناس سلامت / خبرگزاری صدا و سیما / ۱۹ مهر ۱۴۰۰
محمدرضا پورابراهیمی در برنامه تیتراژ امشب درباره تعارض منافع و راههای برخورد ریشه ای با آن گفت: وقتی فرد تصمیم گیرنده منافع شخص مالی یا اعتباری خود و نزدیکانش را به منافع ملی ترجیح می دهد زمینه بروز فساد و رانت ایجاد می شود. هر کشوری که شفافیت اطلاعات اقتصادی و اجرایی در حوزه های مختلف بیشتری داشته باشد موفق تر است.

تحلیل فضای مجازی: تعارض منافع؛ بهانه یا واقعیت سیاست‌گذاری چه کسی صلاحیت اظهار نظر در مورد تعارض منافع دارد؟

محمد عادل

در این هفته به بررسی فضای مجازی در حدفصل روزهای پنجشنبه پانزدهم تا چهارشنبه بیست و یکم مهرماه پرداخته شده است. در ابتدا به انتصابات انجام گرفته از سوی وزیر بهداشت که موجب سؤال نمایندگان از وی نیز شد، پرداخته شده است که مورد انتقاد کاربران قرار گرفته است. همچنین در ادامه به واکنش کاربران نسبت به طرح تسهیل صدور مجوز کسب‌وکار و همچنین برنامه‌های صداوسیما در مورد تعارض منافع پرداخته شده است. به حوزه ورزش نیز که تا به حال کمتر کاربری به تعارض در آن توجه داشته است، به صورت کوتاه اشاره شده است.

انتصابات پردسر وزیر

یکی از انتقاداتی که کاربران همیشه در مورد [نظام سلامت و درمان](#) داشته‌اند، حضور یک پزشک به‌عنوان وزیر بهداشت بوده است؛ اما در هفته گذشته این انتقادات فراتر رفته و انتصاب برخی افراد از سوی وزیر بهداشت به‌عنوان مسئولان مختلف این وزارتخانه نیز مورد توجه کاربران قرار گرفت. این انتقادات با سخنان مسعود پزشکیان، نماینده مجلس شروع شد که در مصاحبه‌ای از طرح سؤال از وزیر گفته بود: «قرار بود کسانی که مدیر می‌شوند و حتی همه اعضای که در دانشگاه کار می‌کنند، فقط در دانشگاه کار کنند، وزیر هم قول داد که این اتفاق بیفتد اما در عمل متأسفانه این اتفاق نیفتاده است حال ما از ایشان دعوت کردیم که در مجلس حضور پیدا کند که پاسخ دهد علت آن چیست».

در همین راستا کاربران بسیاری عملکرد عین‌اللهی، وزیر بهداشت را مورد انتقاد قرار دادند که در ادامه دو نمونه از آن‌ها مشاهده می‌شود:

«وزیر بهداشت قول داده بود مسئولین وزارت بهداشت دارای تعارض منافع نباشند. ولی اغلب مدیرانش کسای هستند که خارج از کار دولتی وزارت بهداشت بیزنس می‌کنند. همین اول کاری زد زیر حرفش».

«یک انتقاد بزرگ به سعید نمکی، وزیر قبلی بهداشت این بود که در ماجرای تولید واکسن اسپوتنیک، دچار تعارض منافع شده بود. درد اینجا است که در وزارت بهداشت این دولت هم برخی از معاونین و مشاورین وزیر دست‌اندرکار واکسن هستند».

البته این مسئله فقط محدود به مسئولان وزارت بهداشت نماند و حتی انتصاب برخی روسای دانشگاه‌های علوم پزشکی نیز از این منظر مورد سؤال کاربرانی مانند مهرو قرار گرفت که می‌نویسد:

«شعار دولت سیزدهم برای انتخاب وزیر بهداشت مقابله با تعارض منافع بود ولی وزیر بهداشت تو انتخاب روسای دانشگاه دقیقا همین اصل رو زیر سؤال برده. جاهای دیگه هم کسانی که کار تجاری دارن شدن روسای دانشگاه یا معاون و مشاور».

توپ پر وکلا در مقابل طرح تسهیل

با مطرح شدن طرح تسهیل صدور مجوز کسب و کار بیش از همه وکلا نسبت به آن اعتراض داشته‌اند و همان طور که پیش‌تر در [شماره هفتاد و یکم تحلیل فضای مجازی](#) نیز گفته بودیم، برخی از آن‌ها مخالفان خود را افرادی بی‌سواد می‌دانستند که به بهانه [تعارض منافع](#) درصد آسب رساندن به سازوکار کانون وکلا هستند. این هفته نیز همین رویه در مورد برخی از کاربران ادامه داشت که موافقان این طرح را بی‌سوادانی معرفی می‌کردند که به دنبال منفعت‌طلبی از آن هستند. به‌عنوان نمونه rahim می‌نویسد:

«در حالی که تعارض منافع و رانت و انحصار در بخش‌های اقتصادی کشور هرروزه باعث کوچک شدن سفره مردم و دود شدن سرمایه‌های آن‌ها می‌شود عده‌ای باره انداختن پروپاگاندای دروغین انحصار علیه کانون‌ها درصد دست‌یابی به منافع خود با وارد ساختن پخمگان علمی به عرصه وکالت هستند».

البته همه کاربران چنین برخوردی را نداشتند و عده‌ای از آن‌ها نیز سعی کرده بودند ادله خود را برای مخالفت با این طرح بیان کنند. به‌عنوان نمونه کاربری به نام phs به سازوکار فرایند رسیدگی به این طرح پرداخته و روند آن را نادرست می‌داند:

«یعنی این همه استاد تمام حقوق کشور با ادله هشدار دادند! این همه مخالفین با اعداد و اسناد دلیل آوردند! برای تعارض منافع! این طرح تسهیل با شعار کمبود سرانه وکیل و ارزان کردن خدمات حقوقی این قدر افتضاح بنیان شده که پاشنه آشیل فردای تفکر انقلابیه! با سیاسی بازی علیه ادله رفتند!»

یا در موردی دیگر کاربری در پاسخ به دیگران که نسبت به وکلا بدبین هستند و مخالفان طرح را دارای تعارض منافع می‌دانند، اظهار می‌کند دلیل مخالفت لزوماً به معنی برخورداری از منفعت نیست و این سازوکار فارغ از ذینفعانش دارای ایراد است:

«در رابطه با وکلا و متولیان امر وکالت هم همان بدبینی که عرض کردم در نگاه برخی موجوده. در رابطه با حذف دادسرا در اون سال‌ها هم اون همه هشدار و انداز از سر تعارض منافع بود؟ در رابطه با چیزی که غلطه باید هشدار داد و این ربطی به منفعت نداره».

واکنش‌ها به برنامه‌های صداوسیما در مورد تعارض منافع

رسانه‌ها از جمله ابزارهایی هستند که می‌توان به مدد آن‌ها مردم را نسبت به مسئله‌ای حساس کرد هرچند که در این بین ممکن است برخی واکنش مناسبی نسبت به این مسئله نشان ندهند. همین موضوع در هفته گذشته در مورد یکی از بخش‌های خبری صداوسیما رخ داد که در آن کارشناسی به تعارض منافع در حوزه‌های گوناگون به‌خصوص پزشکی

و وکالت پرداخت. بر همین اساس بود که برخی کاربران حتی به تمسخر کارشناس مدعو و رشته تحصیلی وی روی آوردند و برخی دیگر صداوسیما را نقد کردند که به دلیل وجود تعارض منافع شدید در آن، صلاحیت برنامه‌سازی در مورد این موضوع را ندارد. در ادامه دو مورد از این واکنش‌ها نشان داده شده است:

«کسی میدونه کارشناس تعارض منافع دقیقا چیه؟ چی میخونن که میشن کارشناس تعارض منافع؟»

«این خودش مصداق کامل تعارض منافع. به خدا هر جا بگی صدا سیما از انحصار و تعارض منافع حرف میزنه در جا بهت پناهندگی میدن.»

اما باز خورد همه کاربران هم این‌گونه نبود و برخی دیگر خواستار آن بودند که در برنامه‌های صداوسیما بیشتر به این موضوع پرداخته شود. چنانچه کاربری به نام Mlico می‌نویسد:

«لطفا بحث تعارض منافع و شفافیت را بیشتر دنبال نمایید. بجای تبلیغ چیپس و پفک و مؤسسات کمک‌آموزشی و کنکور و ترویج آن‌ها که البته خودش نوعی تعارض منافع بین سود مالی سازمان و نابودی سیستم آموزشی و بهداشتی جامعه است، به بیان و دفاع از مردم بپردازید.»

نمونه‌هایی از تعارض منافع در تیم ملی فوتبال

ورزش و به‌طور خاص فوتبال از جمله حوزه‌هایی است که علی‌رغم وجود بسیاری از علاقه‌مندان و مخاطبان کمتر کاربری به تعارض منافع در آن توجه نشان می‌دهد؛ اما رفته‌رفته با آشنایی بیشتر کاربران با مفهوم تعارض منافع، برخی از آن‌ها مواردی را گوشزد می‌کنند که شاید پیش از این کمتر مورد توجه مسئولان و یا حتی پژوهشگران این حوزه بوده است. این امر می‌تواند نمایانگر این باشد که آشنایی مردم با این مسئله و درگیر کردن آن‌ها به‌عنوان نوعی بازوی نظارتی چگونه می‌تواند به آشکارسازی موقعیت‌های تعارض منافع کمک کند. دو کاربر در مورد انتخاب امکان تعارض منافع در امور مربوط به تیم ملی فوتبال چنین می‌نویسند:

«حضور هم‌زمان کریم باقری تو تیم ملی و پرسپولیس مصداق بارز تضاد منافع هست!»

«ان‌شاءالله پس از برد مقابل کره، در گۆشی بسپارید که فکری به حال عقد قرارداد با برندهای معتبر تولید البسه ورزشی کنند برای تیم ملی! به واریسی چرایی قرارداد با برندهای درجه سه و چهار و تعارض منافع در این زمینه هم اگر فرصت شد که برسند، چه بهتر!»

خبرنامه هفتگی مدیریت تعارض منافع

مجموعه مطالعه و پایش تعارض منافع در ایران - ۶۶

شماره شصت و ششم - ۱۷ تا ۲۳ مهر ۱۴۰۰

دبیر خبرنامه: سمانه سهرابی

مجری: مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

شماره واتساپ خبرنامه: ۰۹۰۲۰۴۳۲۹۹۵

